

Jaargang 19 Nummer 2
22 juni 2011

1. Voorwoord van de voorzitter
2. Gentse sprokkels
3. Gent in zijn blootje
4. Verslag van de uitstap van 20 juni 2011
5. Te noteren in de agenda

1. Voorwoord van de voorzitter

Terug een voortreffelijke uitstap, bedankt Willy. De vele broeders die in verlof waren hadden beter hun verlof uitgesteld, alhoewel ze nog altijd in de Balegemse stokerij van een Bed-en-Breakfast kunnen genieten.

Tijdens het bezoek aan “de put” werden we overrompeld door de technische kennis van de ontginning en exploitatie (hoe kan het ook anders) van broeder Willy. Sommige broeders vertrokken met zandsteen monsters en haaiantanden.

In de Stokerij ontmoeten we nog een Gentenaar, onze Arnold Dhondt (Nekkerputstraat) die onze ‘Julien jenever’ maakt op basis van de jenever van Balegem.

Voor de overigens voortreffelijke maaltijd in Ma Racine hadden diverse broeders te maken met de Zottegemse parkeermeters, enkel door ‘zotten’ te hanteren.

We hadden ook de gulle hand van Antoine, Willy, Guy, Gaby, Lucien en Jacques om eenousse cafe te geven. Onze broeder Etienne die inschreef, doch door “geschot” thuis in bed lag, stelde gul zijn inschrijving ter beschikking van de kas, en dit werd uiteraard in dank aanvaard, we dronken op je herstel !

2. Gentse sprokkels, een woordje uitleg over een stukje Gents patrimonium

Niet echt een vereniging doch een echt stukje Gents patrimonium: De Kouterconcerten op de Kouter. Naar analogie met mijn stukje over de Bloemenmarkt op de Kouter deze keer de wekelijkse concerten, van mei tot en met september.

Samen met de democratisering van het muziekleven ontstonden in het begin van de 19de eeuw tal van muziekverenigingen verbonden aan een fabriek of een ideologische groepering. Arbeiders en bedienden vonden hierdoor hun weg naar amateurs- en volksverenigingen zoals harmonieën en fanfares. Zij brachten muziek specifiek bedoeld voor openlucht

De echte Gentenaars kennen de zondagse Kouterconcerten en de buitenpoorters inclusief de toeristen waarderen dit zeer.

Elke zondag van 1 mei tot 30 september wordt er om 11u tot 12:30u op de historische kiosk muziek gespeeld. Neen geen ‘boem-boem’ maar een heel divers en kleurrijk mengeling van harmonies, fanfares, brass bands, blaaskapellen en big bands die elkaar afwisselen.

De concerten zijn een samenwerking tussen de Stad Gent (dienst cultuur) en het VLAMO (Vlaamse Amateur-Muziek-Organisatie vzw – afdeling Oost Vlaanderen).

Ze willen hierbij de instrumentale amateurmuziek promoten en aan de orkesten de gelegenheid geven om zich aan een breed publiek voor te stellen.

De drijvende kracht achter dit is dus de VLAMO www.vlamo.be die in de Bijloke gevestigd is en die we met broeder Luc Van Acker reeds bezochten.(17/11/2008).

Deze vereniging bundelt alle krachten voor de promotie van de instrumentale amateur-muziekbeoefening. VLAMO organiseert o.a. vormingen (workshops, gelegenheidsconcerten) en evenementen(solisten wedstrijden, orkestwedstrijden).

Daarnaast adviseert VLAMO zijn leden over juridische, boekhoudkundige aspecten.

Dat deze vereniging springlevend is wordt duidelijk als je weet dat ze 1150 aangesloten muziekverenigingen (zeg maar orkesten) heeft. Alles samen goed voor 69.000 leden !

De muziekkiosk op de Kouter werd in 1878 ontworpen door stadsarchitect Adolphe Pauli (1820-1895). De smeedijzeren constructie op natuurstenen sokkel draagt de namen van vier beroemde componisten: Mozart, Gretry, Rossini en Auber. Het decoratieve dak wordt gedragen door slanke kolommen, met elkaar verbonden door een sierlijke leuning. Opvallende versieringselementen zijn de vergulde rozetten, palmetten en vrouwenhoofdjes.

Noteer in jullie agenda alvast dat broeder-dirigent op zondag 28 augustus 2011 met zijn Gent Symphonic Band zal optreden.

Leuk om weten is dat “De Belleman” telkens vlak voor het concert op de kiosk het volk toespreekt en alle activiteiten binnen de stad aankondigt. Daarna begeleidt hij, met een woordje uitleg, Gentenaars en buitenpoorters (gratis) naar de 6 markten.

3. Gent in zijn blootje

In deze reeks pogen wij een tipje van de sluier (voor zover die er is) op te lichten.

Dat iedereen overtuigd is van de pracht van onze Gentse binnenstad is bekend. Toch stappen wij al te vaak achteloos voorbij de schatten die Gent herbergt (of verbergt).Wie weet al het naakt dat in Gent te bewonderen is terug te vinden? En bovendien, wie weet wat het voorstelt?

Er werden al 13 beelden belicht, de laatste in de rij was het Herenhuis in de Keizer Karelstraat 126. Er volgen er zeker nog meer dan 100 andere en dit enkel in Gent ! Wij zijn dus nog een hele poos aan de gang en of ooit alle informatie van alle gevonden beelden zal kunnen gepubliceerd worden ... Aan het huidige ritme hebben wij zeker nog een aantal jaar nodig... daarom zullen wij af en toe over meer dan één beeld iets vertellen.

We verlaten de Keizer Karelstraat richting St Annakerk, waar we stoppen aan het standbeeld van

Albert Hemelynck

Een dankbare jonge vrouw, met ontbloot bovenlichaam leunt tegen een sokkel aan en strekt zich uit om met de rechterhand een bloemenruiker aan te bieden. Maar op het einde van de Tweede Wereldoorlog prijkte er een lege sokkel op het Sint-Annaplein.

Volgens het opschrift hoorde daar de buste van Albert Mechelynck te staan, minister van Staat en ondervoorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Collaborateurs (of vanden?) hadden het bronzen stuk in de Visserij gegooid. Bij dreggingswerken kwam het weer boven water.

Op 17 november 1946 werd het monument opnieuw ingehuldigd, met een grootse manifestatie want de week daarop waren er gemeenteraadsverkiezingen. Maar ook de erudiete Mechelynck kon de Gentse liberalen niet meer redden en deze liepen een zware kiesnederlaag op. Voor het eerst sinds 1857 moesten ze een niet-liberaal – de CVP'er Emile Claeys – als burgemeester dulden. Ironie van het lot: de man die tussen 1854 en 1857 de liberalen

buitenspel zette, was Judocus Delehay, grootvader van... Albert Mechelynck.

Albert Mechelynck studeerde rechten aan de Gentse universiteit en schreef zich in 1879 in aan de Gentse balie. Hij sloot zich aan bij de Liberale Associatie en werd in 1884 verkozen tot provincieraadslid. Datzelfde jaar werd hij secretaris van het Oost-Vlaamse Comité ten voordele van de ter beschikking gestelde onderwijzers. Dat comité bood financiële hulp en rechtsbijstand aan onderwijzers uit het officieel onderwijs die ontslagen of ter beschikking gesteld werden in uitvoering van de nieuwe wet op het lager onderwijs (1884) die de katholieke regering van Jules Malou na de schoolstrijd doorgevoerd had. In 1904 ruilde hij de provincieraad voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers. Hij bleef er zetelen tot zijn overlijden. Als parlementslid was hij gespecialiseerd in het begrotingsbeleid en koloniale kwesties. Tussen 1906 en 1914 was hij heel actief in de strijd voor de algemene invoering van de evenredige vertegenwoordiging. Hij was ook lid en achtbare meester van de vrijmetselaarsloge Le Septentrion, waar hij zich profileerde als een vrij progressief man die de invoering van het algemeen stemrecht niet ongenegen was.

Als weinig anderen was Mechelynck er zich van bewust dat de Liberale Partij dringend aan vernieuwing toe was en zich voor alle klassen moest openstellen. De oprichting van wijkkringen en lokale partijafdelingen en steun aan het liberale verenigingsleven beschouwde hij dan ook als essentieel voor het voortbestaan van de partij en haar gedachtegoed. Na de Eerste Wereldoorlog en de invoering van het algemeen enkelvoudig stemrecht voor mannen werd de nood aan modernisering nog nijpender. Daarom besloten de partijenoren een permanente partijstructuur op te richten, iets wat bij de oprichting van de partij in 1846 nog overbodig was geweest. Protagonist van dit besluit was Mechelynck, die in 1921 de eerste nationale partijvoorzitter werd.

De Gentenaars leerden Mechelynck vooral kennen tijdens de Eerste Wereldoorlog. Hij engageerde zich in verscheidene hulporganisaties en speelde een belangrijke rol in het morele verzet tegen de bezetter. Als jurist verleende hij bijstand aan menig beschuldigde van anti-Duitse activiteiten en publiceerde hij een werk over de Conventie van Den Haag. In deze studie over het oorlogsrecht uitte hij impliciet zware kritiek op Duitsland, wat hem uiteraard door de bezetter niet in dank werd afgenomen. In 1916 pakten de Duitsers de man op en plaatsten hem zonder uitleg op secreet, waarop zijn confraters hem uit protest prompt tot stafhouder van de balie kozen. Hij kwam vrij, maar werd in 1918 een tweede keer gearresteerd en gedurende de laatste dagen van de bezetting als gijzelaar vastgehouden.

In 1924 werd Mechelynck zwaar ziek. Koning Albert I, met wie hij bevriend was en die hij officieus adviseerde, benoemde hem de dag voor zijn overlijden tot minister van Staat. Dat was een merkwaardige vorm van erkenning voor een politicus die nooit minister was geweest. Zijn begrafenis op 13 maart bracht een massa volk op de been. Zij aan zij met de talrijke afgevaardigden van de lokale liberale verenigingen stapten de hoogste vertegenwoordigers uit de politieke wereld en de magistratuur naar de Westerbegraafplaats, waar zijn lijk werd bijgezet in de familiekerelder.

Een maand na zijn overlijden namen de Gentse politici Camille De Bast en Victor Carpentier het initiatief om, met de steun van het stadsbestuur, een monument voor hem op te richten. Hippolyte Leroy, die ook de monumenten voor Karel Miry en Charles de Kerchove had gemaakt, kreeg de opdracht. Hij ontwierp een hoge arduinen sokkel waarop een bronzen borstbeeld van de gevierde werd geplaatst. Inscripties herinneren aan zijn parlementaire loopbaan. Het monument kreeg een plaatsje op het Sint-Annaplein, uitkijkend op de Brabantdam waar Mechelynck had gewoond. De inhuldiging op 7 juni 1925 lokte opnieuw een massa hoogwaardigheidsbekleders en tientallen liberale verenigingen naar Gent.

Bron: vzw Liberaal archief

4. Verslag van de uitstap van 20 juni 2011

18 broeders en 1 genodigde maakten deze uitstap mee. (Etienne lag met geschot in bed de rest was in verlof ergens onder de zon...)

Het traditionele ontbijt in de Landbouwstokerij Van Damme te Balegem werd een “specialeke” dank zij onze gastvrouw Dominique, echtgenote van Ludo Lampaert, die zorgde voor de koffie met een jeneverpraline en met op de hoeve bereide yoghurt en een glaasje Advocaat. Eens de innerlijke mens gesterkt begaven wij ons in aangepast schoeisel naar de zandgroeve van N & W. Verlee te Balegem waar tot voor kort Willy Verlee medeaandeelhouder was.

Balegemse steen werd eeuwenlang gedolven in Oosterzele, Gijzenzele, Landskouer en Balegem. Het is een Lediaanse steen, die je vindt op een de heuvels tussen Gent, Aalst, Brussel en Leuven. Maar echte ‘Balegemse’ heeft een grijze, licht groene tint. Een breekijzer in het Velzeekse archeologisch museum bevestigt dat de Romeinen hier al stenen uit de grond haalden, maar het hoogtepunt van de Balegemse steen lag in de gotiek. Heel wat monumenten (met schitterende

voorbeelden in Gent) werden in Balegemse steen opgetrokken.

Daarna kwam hij vrijwel in onbruik en pas rond het midden van de 19de eeuw, toe, de groeven werden aangesneden bij de aanleg van weg Balegem-Scheldewindeke, kwam de Balegemse opnieuw in de belangstelling en werd de steen gebruikt bij talrijke restauraties. Vandaag nog baat de familie Verlee hier zowel een zand- als een steengroeve uit. Hiermee zetten ze een 2000 jaar oude traditie verder!

Willy leidde ons rond in de groeve zelf en in de werkplaatsen waar wij de deskundige uitleg kregen over de diverse methodes van verwerkingen van de Balegemse steen.

Nadien begaven wij ons terug naar de Stokerij Van Damme voor een uitleg over de werking van de stokerij, een bezoek aan de runderstallen en “das evident!” een degustatie.

Stokerij Van Damme is een bedrijvige vierkantshoeve aan de poort van de Zwalmstreek, in het landelijke Balegem.

De productie van *Balegemse jenever* is sinds 1862 de centrale activiteit van de boerderij maar het landbouwersechtpaar Ludo en Dominique Lampaert is evenzeer bezorgd om hun 150 runderen en hun vele hectaren vruchtbare landbouwgrond.

Sinds 2002 kan je ook verblijven op de hoeve. Begin 2011 zijn alle kamers vernieuwd. Er zijn zes comfortabele gastenkamers en een kleine, gezellige slaatzolder.

Stokerij Van Damme is een begrip in Oost-Vlaanderen. De jenever wordt er nog steeds volgens de oorspronkelijke ambachtelijke methodes uit de negentiende eeuw gestookt. De

stokerij is de enige landbouw-jeneverstokerij in de Benelux die het graan voor haar geestrijke dranken zelf teelt.

Op 8 februari 2010 tekende minister Geert Bourgeois het beschermingsbesluit voor de stokerij. Daarmee zijn de hoeve en originele stookinstallatie uit 1862 als erfgoed beschermd. Op 26 december 2012 bestaat de stokerij 150 jaar.

De stokerij produceert jenever van 31, 41 en 54°, alsook Citroen- en kriekenjenever 20° en levert de jenever voor de Advocaat 15° en voor de jeneverpralines.

De voormiddag werd afgesloten met een degustatie en gevolgd door het voortreffelijk diner in “Ma Racine” te Zottegem.

5. Te noteren in je agenda:

- Uitstappen maandag 19/09 en 21/11
- Barbecue met partner op 7/08 's middags (vrijetijds-kledij)
- Algemene vergadering 12/12/11 's avonds
- Nieuwjaarssamenkomst 5/02/2012

Jean-Pierre Rogiest
Secretaris

jean-pierre.rogiest@pandora.be

tel. : 09/251.51.21 en 0497/14 52 11
